

DOCENTENHANDLEIDING BIJ *DE ORGANISATIE ALS HULPMIDDEL*

Deze docentenhandleiding bevat de volgende onderdelen:

1. Leerdoelen
2. Leerstof
3. Werkvormen
4. Toetsing

1. De leerdoelen

In de inleiding van het boek staan twaalf beoogde leerdoelen. In het algemeen gaat het om drie zaken: kunnen werken in een organisatie, inzicht in verhoudingen en processen binnen organisaties en het kennen van de begrippen en theorieën over organisaties.

Aan het begin van elk hoofdstuk staan de **hoofdthema's** van dat hoofdstuk, de specifieke **leerdoelen**, de **competenties** en de nagestreefde **handelingsbekwaamheden** van de student. De lijst met competenties met betrekking tot organisatiekundig handelen staat aan de binnenkant van de kaft. Door die uit te vouwen kan voortdurend worden gecheckt bij welke competentie de tekst in het boek past.

Als het mogelijk is studenten meer individueel te begeleiden, is het raadzaam met de student af te spreken welke specifieke leerdoelen deze student nastreeft, bijvoorbeeld in de stageperiode.

Stel dat een student moeite heeft met het volwaardig meedoen in collegiaal overleg, dan zou dat een eigen leerpunt kunnen zijn: overwinnen van het gevoel nog niet volwaardig mee te kunnen praten, van verlegenheid of andere belemmeringen. Dat leerdoel is dan vooral op vaardigheden gericht. Als een student – bijvoorbeeld – moeite heeft de leiderschapstijlen in zijn organisatie te herkennen kan dat een – vooral cognitief - leerdoel worden, tenzij het hier niet gaat om gebrek aan inzicht, maar om het zich niet kunnen of willen voegen in een bepaalde gezagsverhouding.

2. Leerstof

De bijbehorende leerstof staat in het boek. Natuurlijk is het mogelijk deze stof aan te vullen met andere informatie uit boeken, tijdschriften, kranten, internet of andere media. De literatuurlijst achter in het boek en de websites aan de binnenkant van de achterste kaft geven tal van bronnen die hiervoor kunnen dienen. Het is zeker aan te bevelen studenten literatuur te laten zoeken over specifieke onderwerpen, bijvoorbeeld passend bij hun specifieke leerdoelen.

3. Werkvormen

Alle didactische werkvormen die het Didactisch Vademecum voor het HBO¹ onderscheidt kunnen hier in meer of minder mate worden gebruikt:

- Hoorcollege (of gastles) om een bepaald aspect toe te lichten, liefst met praktijkvoorbeelden en een goede koppeling aan de theorie. Bijvoorbeeld ten aanzien van managementstijlen.
- Demonstratie in de vorm van bijvoorbeeld een videofilm over teamconflicten.
- Onderwijsleergesprek om bijvoorbeeld ervaringen van de student door te spreken en te generaliseren, bedoeld om inzicht in organisaties en in eigen handelen te vergroten.
- Werkcollege om studenten vragen uit het boek te laten beantwoorden en deze met hen door te spreken. Groepsdiscussie kan hier goed op volgen.
- Practicum in de vorm van een rollenspel om eigen vaardigheden te oefenen, bijvoorbeeld in leidinggeven, leiding krijgen, teamoverleg en dergelijke.

- Projectgroepswork om een omvangrijke opdracht uit te voeren, uitmondend in een schriftelijk werkstuk, een presentatie of een andere (creatief) product.

4. Toetsing

Om te toetsen of de student de verwachte kennis, inzichten en vaardigheden voldoende bezit kan op diverse manieren worden getoetst.

Hoofddoel van organisatiekunde in het HBO is het **kunnen functioneren** in een organisatie. Hiervoor is wel **kennis** vereist; deze kennis kan worden getoetst via een tentamen of een individuele opdracht. Op de website staan voorbeelden van MC-vragen, stellingen en opdrachten. Het staat elke docent vrij deze naar eigen smaak aan te passen of ons nieuwe vragen en opdrachten aan te leveren (via de uitgever).

Inzicht wordt vooral getoetst door studenten zelf problematische situaties te laten analyseren, zoals verschuivingen onder het klantenbestand, ontwikkelingen in de markt en de regelgeving, communicatiestoornissen, conflicten, organisatieveranderingen, enzovoort. Ook tests (zie deze website) kunnen leiden tot beter inzicht in de eigen houding en opvattingen.

Vaardigheden kunnen alleen door praktisch handelen worden getoetst, dus via stages en rollenspellen.

Ook ten aanzien van de toetsing ontvangen we graag kritiek en suggesties!

¹ Werkgroep Docenten Onderwijszaken, *Didactisch Vademecum*, DOZ-boek 3, Utrecht: HvU Press, 1998.